

ЗАТВЕРДЖУЮ

Директор ДІ НУ «ОМА»

_____ Чимшир В.І.

«____» _____ 2021 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«Англійська мова»

Рівень вищої освіти: Перший (бакалаврський)

Галузь знань: 27 Транспорт

Спеціальність: 271 Річковий та морський транспорт

Спеціалізація: 271.01 Навігація і управління морськими суднами

Дунайський інститут

Кафедра гуманітарних дисциплін

2021 рік

Робоча програма навчальної дисципліни «Англійська мова» розроблена відповідно до освітньої програми «Навігація і управління морськими суднами» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти.

Розробники:

Колмикова Олена Олександрівна – к.ф.н., доцент кафедри гуманітарних дисциплін

Демченко Ольга Миколаївна – ст. викладач кафедри гуманітарних дисциплін

Тихонова Ілона Юріївна – ст. викладач кафедри гуманітарних дисциплін

Робочу програму схвалено на засіданні кафедри гуманітарних дисциплін

Протокол № 1 від «25» серпня 2021 р.

Завідувач кафедри _____ В.Я. Желясков

Секретарка кафедри _____ Л.П. Турлак

Робочу програму погоджено з гарантом освітньої програми за спеціалізацією 271.01 «Навігація і управління морськими суднами» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти

О.Б. Даниленко

1. Загальний опис навчальної дисципліни

Мета вивчення навчальної дисципліни «Англійська мова» – виконання вимог до підготовки вахтового помічника капітана й отримання необхідних навичок у спілкуванні англійською мовою на борту судна і в змішаних екіпажах відповідно конвенції ПДМНВ (STCW-78/95) з поправками, таблиця А-II/1-5), ОП і навчального плану підготовки бакалавра. Програма відповідає Модельному (типовому) курсу ІМО (Міжнародна морська організація) 3.17.

Мова навчання – англійська, українська.

Статус дисципліни – обов'язкова.

Передумовою вивчення навчальної дисципліни «Англійська мова» є вивчення обов'язкових елементів освітньо-професійної програми «Навігація і управління морськими суднами» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти, а саме достатній рівень засвоєння навчального матеріалу загальноосвітньої програми з предмету «Англійська мова». Така передумова передбачає набуття необхідних компетенцій (знань, умінь та навичок) практики усного та писемного мовлення англійської мови і надає можливість прослідкувати обсяг вивченого раніше матеріалу із зазначеної навчальної дисципліни; дозволяє підтвердити застосування компетентнісного підходу з метою формування професійних якостей майбутнього фахівця.

Навчальна дисципліна забезпечує реалізацію вимог розділу А-II/1-5 (функція: Судноводіння на рівні експлуатації) Кодексу з підготовки і дипломування моряків та несення вахти, з поправками (STCW-78/95).

Навчальна дисципліна забезпечує набуття перелічених нижче компетентностей та досягнення програмних результатів навчання.

Компетентності: інтегральна, загальні (ЗК).

Інтегральна:

Здатність розв'язувати складні спеціалізовані завдання та практичні проблеми у сфері судноводіння, обробки та розміщення вантажів; управління операціями судна та піклуванні про людей на судні, що передбачає застосування теорій і методів наук про устрій судна, навігацію, технологію перевезення вантажів, комерційну експлуатацію засобів транспорту, управління ресурсами.

Загальна компетентність:

ЗК 2 Здатність використовувати англійську мову у письмовій та усній формі, у тому числі при виконанні професійних обов'язків.

Програмні результати навчання:

ПРН15 Знання англійської мови, яке дозволяє використовувати англійськомовну технічну літературу та обговорювати англійською мовою професійні питання при виконанні фахових обов'язків.

Кількість кредитів ЄКТС-6.

Форма підсумкового контролю: залік, екзамен.

2. Заплановані результати навчання за навчальною дисципліною

Успішне завершення програми навчальної дисципліни «Англійська мова» передбачає здобуття наступних результатів навчання за навчальною дисципліною:

Знання:

- чіткої і зрозумілої організації монологічного та діалогічного мовлення;
- використовувати англійську мову в усній та письмовій формах.

Уміння:

- правильно розуміти співрозмовника, повідомлення і посібники на англійській мові;
- спілкуватися при виконанні своїх обов'язків й у соціально-побутовому спілкуванні;

- активно користуватися стандартним морським навігаційним словником, який рекомендовано у новій редакції як «Стандартні фрази ІМО для спілкування на морі»;
- застосовувати набуті знання, навички та вміння з англійської мови на практиці;
- самостійно набувати компетенцій упродовж виконання професійних і соціально-побутових завдань з метою збагачення відповідальної професійної компетентності помічника капітана.

3. Програма, структура (тематичний план) навчальної дисципліни

Назви розділів і тем	Навчальне навантаження (години)				Відповідність модельному курсу Міжнародної морської організації***
	Денна форма навчання 1 курс НіУМС				
	Кількість аудиторних годин *	Лекції	Практичні (семінарські)	Лабораторні роботи	
Розділ 1 (The Crew)					
Тема 1.1. Знайомство. Привітання. Розповідь про себе.	6		6		3.17
Тема 1.2. Морська освіта. Система підготовки моряків торгового флоту України.	8		8		3.17
Тема 1.3. Карта світу. Географічні відкриття.	8		8		3.17
Тема 1.4. Елементи навігації.	14		14		3.17
Тема 1.5. Екіпаж судна. Посади на судні. Обов'язки членів екіпажу.	14		14		3.17
Тема 1.6. Спілкування між людьми в різних ситуаціях: привітання, запрошення, висловлення думок, привернення уваги, поради;	10		10		3.17

мандрівка містом.					
Разом за розділом 1:	60		60		X
Тема 2.1. Типи суден.	14		14		3.17
Тема 2.2. Загальний устрій судна.	14		14		3.17
Тема 2.3. Типи вантажу.	10		10		3.17
Тема 2.4. Надзвичайні ситуації. Рятувальні засоби.	12		12		3.17
Тема 2.5. Спілкування між людьми в різних ситуаціях: запит інформації, в транспорті, авіапереліт, тощо. Спілкування по телефону, досягнення домовленості про зустріч.	10		10		3.17
Разом за розділом 2:	60		60		X
Всього аудиторних годин	120		120		X
Самостійна робота (години): з них на виконання індивідуального завдання	60		60		X
Загальний обсяг годин навчальної дисципліни:	180		180		X

4. Теми лабораторних занять

Навчальним планом лабораторні заняття не передбачено.

5. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Перелік інструментів, обладнання та програмного забезпечення, використання яких передбачає виконання практичних занять (за потребою)
1	Meeting. Greeting. About myself. My future profession.	CP [1]
2	Marine education. Training system for the seafarers of the merchant fleet of Ukraine.	CP [1]
3	At the map of the world. Geographic discoveries.	CP [1]
4	Elements of navigation.	CP [1], [2]
5	The crew. Responsibilities of the crewmembers.	CP [1], [2]
6	Communication between people in various situations: greetings, invitations, opinions, attention, advice; travel through the city.	CP [1], [2]
7	Types of vessels.	CP [1], [3]
8	General arrangement of a ship. The main parts of a ship.	CP [1], [2], [3]
9	Types of cargoes. Cargo-handling appliances.	CP [1], [2], [3]
10	Emergency situations. Life-saving appliances.	CP [1], [3], [4]
11	Communication between people in different situations: request for information, transportation, air travel, etc. Communication over the phone, making an appointment.	CP [1], [4]

5. Завдання для самостійної роботи

Перелік видів самостійної роботи:

- підготовка до практичних занять;
- надання відповідей на тести з тем курсу;
- виконання індивідуальних завдань (перекладів, оглядів, тощо);
- самостійне опрацювання окремих розділів навчальної дисципліни;
- підготовка до екзамену.

6. Індивідуальні завдання

Навчальним планом індивідуальні завдання не передбачено.

7. Методи контролю

Поточний контроль здійснюється оцінюванням якості засвоєння навчального матеріалу дисципліни за результатами опитування з питань засвоєного теоретичного матеріалу, виконання та оцінювання практичних занять згідно темам робочої навчальної програми (у відповідності до Положення про організацію освітнього процесу НУ «ОМА»).

Форма контролю: залік, екзамен усний.

Денна форма навчання:

1 курс I семестр – залік

1 курс II семестр – екзамен усний

Методи демонстрації результатів навчання за навчальною дисципліною

№ п/п	Результати навчання	Методи демонстрації	Інструменти, обладнання та програмне забезпечення, які використовуються для демонстрації здобутих результатів навчання за навчальною дисципліною (за потребою)
1	Знання професійної термінології на англійській мові.	Усна відповідь на теоретичні питання; виконання вправ, у тому числі з використанням інтерактивних технологій навчання; виступ на практичних заняттях; захист індивідуального завдання (звіт про технологічну або плавальну практика), тощо.	ПК, проектор.
2	Знання зразків судового листування.	Усна відповідь на теоретичні питання; виконання вправ, у тому числі з використанням інтерактивних технологій навчання; виступ на практичних заняттях; захист індивідуального завдання, тощо.	ПК, проектор.
3	Знання та уміння активно користуватися стандартним морським навігаційним словником, який рекомендовано у новій редакції як «Стандартні фрази ІМО для спілкування на морі».	Усна відповідь на теоретичні питання; виконання вправ, у тому числі з використанням інтерактивних технологій навчання; виступ на практичних заняттях; захист індивідуального завдання, тощо.	ПК, проектор.
4	Знання зразків конвенційної документації міжнародного та національного характеру.	Усна відповідь на теоретичні питання; виконання вправ, у тому числі з використанням інтерактивних технологій навчання; виступ на практичних заняттях; захист	ПК, проектор.

		індивідуального завдання, тощо.	
5	Уміння розуміти і користуватися необхідною у виконанні своїх безпосередніх обов'язків на судні інформацією (включно публікаціями на англійській мові та будь-якого роду повідомленнями, що стосуються експлуатації і суднової безпеки).	Усна відповідь на теоретичні питання; виконання вправ, у тому числі з використанням інтерактивних технологій навчання; виступ на практичних заняттях; захист індивідуального завдання, тощо.	ПК, проєктор.
6	Уміння спілкуватися англійською мовою при виконанні своїх обов'язків та у соціально-побутовому спілкуванні.	Усна відповідь на теоретичні питання; виконання вправ, у тому числі з використанням інтерактивних технологій навчання; виступ на практичних заняттях; захист індивідуального завдання, тощо.	ПК, проєктор.
7	Уміння спілкуватися на професійному вербальному рівні при виконанні обов'язків судноводія у мультинаціональних екіпажах, керуючись знаннями з конвенцій ІМО, іншими відповідними керівництвами і документацією.	Усна відповідь на теоретичні питання; виконання вправ, у тому числі з використанням інтерактивних технологій навчання; виступ на практичних заняттях; захист індивідуального завдання, тощо.	ПК, проєктор.
8	Чітка і зрозуміла організація монологічного та діалогічного мовлення, використовуючи англійську мову в усній та письмовій формі.	Усна відповідь на теоретичні питання; виконання вправ, у тому числі з використанням інтерактивних технологій навчання; виступ на практичних заняттях; захист індивідуального завдання, тощо.	ПК, проєктор.
9	Незалежне від обставин і відповідальне компетентнісне застосування набутих знань, навичок та вмінь з англійської мови на практиці, безпосередньо, при виконанні посадових обов'язків, професійної	Усна відповідь на теоретичні питання; виконання вправ, у тому числі з використанням інтерактивних технологій навчання; виступ на практичних заняттях; захист індивідуального завдання, тощо.	ПК, проєктор.

діяльності і в соціально-побутовому спілкуванні.		
--	--	--

8. Схема нарахування балів за навчальною дисципліною

Оцінка (за національною шкалою)	Оцінка за шкалою ВНЗ	Критерії
Відмінно	А	<ul style="list-style-type: none"> – демонструє відмінні знання теоретичного матеріалу; – без допомоги викладача знаходить джерела інформації і використовує одержані відомості відповідно до мети та завдань власної пізнавальної діяльності; – глибоко та всебічно розкриває зміст питань, які обговорюються, аргументовано та логічно викладає матеріал, володіє культурою мови; – показує вміння формулювати висновки та узагальнення за питаннями теми, здатність аналізувати навчальний матеріал з використанням теоретичних знань; – самостійно оцінює різноманітні ситуації що пов'язані із ризиком забруднення морського середовища, виявляючи особисту позицію щодо них.
Добре	В	<ul style="list-style-type: none"> – демонструє знання вище середнього рівня; – знаходить джерела інформації та самостійно використовує їх відповідно до цілей, поставлених викладачем; – розкриває згідно з програмою дисципліни зміст питань, які обговорюються, але допускає окремі неточності; – формулює висновки та узагальнення з окремих питань, логічно викладає свої знання; – самостійно визначає окремі цілі власної навчальної діяльності, оцінює окремі нові факти, явища, ідеї.
	С	<ul style="list-style-type: none"> – демонструє знання середнього рівня; – вільно розв'язує задачі в стандартних ситуаціях, самостійно виправляє допущені помилки, добирає аргументи на підтвердження вивченого теоретичного матеріалу; – розкриває згідно з програмою дисципліни зміст питань, які обговорюються, але не досить повно й аргументовано викладає матеріал; – формулює висновки з окремих питань; – вільно володіє вивченим обсягом матеріалу, – здатний застосовувати його на практиці.
Задовільно	Д	<ul style="list-style-type: none"> – демонструє задовільні знання; – не виявляє належної активності при обговоренні питань на практичних заняттях; – відповідає на окремі питання; – формулює висновки з окремих питань; – може відтворити значну частину теоретичного матеріалу, виявляє знання і розуміння основних положень.
	Е	<ul style="list-style-type: none"> – демонструє знання на рівні мінімальних вимог; – відповідає на окремі питання, які обговорюються; – не виявляє належної активності при обговоренні питань; – неохайно виконує завдання на практичних заняттях; володіє

		матеріалом на початковому рівні, значну частину матеріалу відтворює на репродуктивному рівні.
Незадовільно	FX	<p>– не володіє навчальним матеріалом на рівні мінімальних вимог; – не здатний виконати завдання у повному обсязі; поверхнево розкриває зміст питань, які розглядаються, будуючи відповіді на звичайному повторенні навчального матеріалу без його осмислення; – допускає суттєві помилки під час усних та письмових відповідей; – неохайно виконує індивідуальні завдання; не виявляє активності на заняттях при обговоренні питань; – не виявляє старанності при виконанні завдань для самостійної роботи.</p> <p>Курсанти (студенти), які не з'явилися на контрольні заходи без поважних причин, вважаються такими, що одержали незадовільну оцінку (FX).</p>

9. Рекомендована література

Основна:

1. English for AB Seamen (with quick grammar guide). Севастополь : 2009. 154p.
2. English for Navigators: Seamanship and quick grammar guide. Севастополь : 2009. 166p.
3. Kluijven V. P. The International Maritime Language Programme : An English Course for Students at Maritime Colleges and for On-board Training: CD-ROM Presentations, Texts, Tasks and Projects – SMCP included : 3rd Edition. Alkmaar : Alk & Heijnen Publishers, 2007. (original book) + CD
4. Murphy R. English Grammar in Use : 3rd edition. Cambridge : Cambridge University Press, 2004. 379 p. + CD
5. Murphy R. Essential Grammar in Use. For Elementary students : Cambridge University Press, 1990. 259 p.
6. Murphy R. Essential Grammar in Use. For Intermediate students : Cambridge University Press. 328 p.
7. Nisbet A., Kutz A. W. and Logie, C. English for Seafarers Study Pack 1 : Part 1. Edinburgh: Marlins, 1997.
8. Sea way. Морской разговорный курс. Одесса : Пан капитан. 2012. 224с.
9. Константинова Т. М., Тимофеева О. Я. Text-Book : part I: навч. практик. Ізмаїл, 2019. 101 с.
10. Your Health at Sea 1 : Seafarer Medical Examinations Additional Tests and Procedures.
11. Желясков В. Я., Колмикова О. О. Collisions at sea. Human improper communication that leads to accidents/incidents at sea : навч.-метод. практикум.. 1-ша част. Ізмаїл : 2019. 20 с.
12. Китаевич Б. Е., Сергеева М. Н., Каминская Л. И., Вохмянин С. Н. Учебник английского языка для моряков. 5-е изд., перераб. и доп. М. : Рос Консульт, 2001. 400 с.
13. Козак С. В. Английский язык : уч. пособие по грамматике для курсантов I-II курсов. Одесса : ОНМА, 2007. 174 с.
14. Колмикова О. О. Maneuvering and Ship's Control : навч.-метод. практикум. Ізмаїл : 2019. 29 с.
15. Колмикова О. О. Passive Voice : навч.-метод. практикум. Ізмаїл : 2019. 31 с.
16. Колмикова О. О., Желясков В. Я. Методичні рекомендації з розвитку навичок усного мовлення для курсантів 1 курсу спеціалізації «судноводіння» з дисципліни «Англійська мова за професійним спрямуванням». Ізмаїл : 2019. 32 с.
17. Константинова Т. М. VHF as Collision Avoidance Aid : навч.-метод. посіб. Ізмаїл : ДІ НУ «ОМА». 2020. 33 с.
18. Константинова Т. М. Beliefs in the Sea : навч.-метод. посіб. Ізмаїл : ДІ НУ «ОМА». 2019. 26 с.

19. Константинова Т. Н., Тимофеева О. Я. Safety on board and fire-fighting at sea : учеб. пособие для студентов и курсантов ИФ ОНМА. Измаил, 2014. 65 с.
20. Куян Г. Г. Let's Enjoy English : учеб. пособие по англ. яз. для начинающих изучать англ. яз. Одесса : Студия "Негоциант", 1998. 280 с.
21. Монастырская О. И., Дорошенко Л. П. Professional English in Navigation : учеб. пособие для курсантов и студентов судоводительских специальностей морских вузов. Одесса : ОНМА, 2007. 192 с.
22. Морозова Р. Н. Деловой английский язык : учеб. пособ. для курсантов морских вузов / под ред. Н.А. Ивасюк. Одесская национальная морская академия. О. : Фенікс, 2006. 92 с.
23. Морозова Р. Н. Ship safety Service. Обеспечение безопасности на море. Одесса : Латстар, 2001. 44 с.
24. Пілацький Є. С. Повсякденний англійський для моряків. 2 вид., випр., доп. Одеса : ЛАТСТАР, 1998. 156 с.
25. Практическая грамматика английского языка для моряков. Рабочая тетрадь. 2-е издание. Автор-составитель Гогина Н.А. М.: ТРАНСЛИТ. 2013. 224с.
26. Стандартные фразы ИМО для общения на море. С-Петербург : ЗАО УНИИМФ, 1997. 476 с.

Computer programs

1. English Grammar in Use (EGU) : Third Edition. Cambridge University Press, 2004.
2. Examiner : A new method for Assessment of Technical and operational Knowledge of Seafarers. Odessa Maritime Training Centre.
3. Schoenberg Irene E. Focus on Grammar. A Basic Course for Reference and Practice. Version 1.1. Based on the book Focus on Grammar : A Basic Course for Reference and Practice. Addison Wesley Longman Publishing Company, Inc. and Excellent Software Cooperation, 1998.
4. Kluijven Van P.C.. IMLP. The International Maritime Language Programme. Shipping and Transportcollege Rotterdam.

Допоміжна

1. Auxiliary generating sets : Wartsila AUXPAC.
2. Balla M.I. English – Ukrainian – Russian Dictionary : 8000 words. K., 1993. 239 p.
3. Black Sea Lines, 2004. №10.
4. Black Sea Lines, 2004. №3.
5. Black Sea Lines, 2004. №8.
6. Black Sea Lines, 2005. №9-10 (19-20).
7. Black Sea Trans, 2003. Nov.-Dec.
8. Dokkum V.K., Ship Knowledge : Dokmar Maritime Publishers B.V. 7th Edition, 2011.
9. Engine Room Instructions.
10. General Arrangement of a Ship in Schemes.
11. John Eastwood. Oxford Practice Grammar with Answers: Intermediate : Oxford University Press, 2006. 439 p. + CD
12. Life-Saving Appliances, 2003.
13. Life-saving appliances. Pocket checklist.
14. Longman Dictionaries. Catalogue, 2006.
15. Longman: English Language Teaching. Catalogue, 2005.
16. The Maritime Labour Convention. A Seafarers' Bill of Rights. An ITF Guide for Seafarers to the ILO Maritime Labour Convention. London : The International Transport Workers' Federation (ITF), 2006. 65 p.
17. Marlins. English for Seafarers : Study Pack 1. Part 2.
18. Marlins. English for Seafarers : Study Pack 2. Part 1.
19. Marlins. English for Seafarers : Study Pack 2. Part 2.
20. Nikoulina E. L. English for Marine Electrical Engineers. L., 2000. 151 p.
21. Oxford Exam Excellence : Texts for listening comprehension.

22. Oxford Exam Excellence: Preparation for secondary school exams. Oxford University Press, 2006. 200 p. + CD.
23. Personal Safety, Life Saving appliances, IMO Symbols.
24. Practical Notes for Ship's Personnel. 31 p.
25. Round-up. 77 p.
26. Safety Management at Sea 3 : Catch the Risk before the Risk Catches You!
27. Sea and river stories : навч. посіб. / укл. Корольов М.Ф. ОНМА. Одеса : ФЕНІКС, 2003. 88 с.
28. Swan Michael, Walter Catherine. The New Cambridge English Course : Practice 1 + key. Cambridge University Press, 2002. 152 p. + CD.
29. Michael Swan, Catherine Walter. The New Cambridge English Course : Student 1. Cambridge University Press, 2005. 136 p.
30. Technology Review : Wartsila 20.
31. Technology Review : Wartsila 32.
32. Technology Review : Wartsila 46.
33. Technology Review : Wartsila 64.
34. The International Maritime Language Programme. Part 1.
35. The International Maritime Language Programme. Part 2.
36. The Mariner's Role in Collecting Evidence : The Nautical Institute.
37. Your Health at Sea 1 : Seafarer Medical Examinations.

10. Інформаційні ресурси в Інтернеті

1. Cambridge University Press : сайт URL: http://www.cambridge.org/?utm_source=gnav&utm_medium=logo&utm_campaign=gnav
2. IMETS (International ME Testing System). Plymouth University : сайт URL: <http://www.maycoll.co.uk/imets/imets-developers.htm>
3. Ingles maritime : сайт URL: www.inglesmaritimo.com
4. Intermar: an EU project designed to facilitate the reciprocal understanding and learning of languages through intercomprehension in a maritime context : сайт URL: <http://www.intermar.ax/>
5. MarEng Learning Tool : сайт URL: http://mkkdok.utu.fi/mat/mareng_old/index.html
6. MarEng Plus Learning Tool : сайт URL: http://mkkdok.utu.fi/mat/open_mareng/index.html
7. Marine insight : сайт URL: <http://www.marineinsight.com/>
8. Marlins: A leading brand in training solutions for the shipping industry : сайт URL: <http://www.marlins.co.uk/>
9. Marlins English Language Tests : сайт URL: <http://www.marlinstests.co.uk>
10. MarTEL (Maritime Test of English Language) : сайт URL: <http://tests.maritime-tests.org;> <http://www.martel.pro>.
11. Nautical Institute ('MARS' reports) : сайт URL: <http://www.nautinst.org/en/forums/mars/index.cfm>
12. Online Nautical Dictionaries: сайт URL: <http://www.termisti.refer.org/nauterm/dicten.htm>
13. Oxford University Press. English Language Teaching. Ukraine : сайт URL: <https://elt.oup.com/?cc=ua&selLanguage=uk>
14. SeaTALK Project : сайт URL: <http://www.seatalk.pro/>
15. SeaTalk Nautical Dictionary : сайт URL: <http://www.seatalk.info>
16. Shipping industry : сайт URL: <http://shippingindustry.com/#/video-details>
17. TUMSAT Maritime English Initiative. : сайт URL: <http://www2.kaiyodai.ac.jp/~takagi/mei/english/index.html>
18. Maritime and Coastguard Agency : сайт URL: <https://www.gov.uk/government/organisations/maritime-and-coastguard-agency>
19. United States Coast Guard. U.S. Department of Homeland Security: сайт URL: <http://www.uscg.mil>

11. Зміни та доповнення до робочої програми навчальної дисципліни